SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 158. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 22, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го СЕРПНЯ 1989 Ч. 158. РІК XCVI.

В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОМУ ВБИЛИ ІНЖЕНЕРА

Івано-Франківське (ПС УГС). — В неділю 13-го серпня ц.р. тут відбулося святкування Тисячоліття Хрищення України-Руси.

На місці святкування мала відбутися Літургія, але міліція оточила площу, тобто створила живий кордон. Міліціонери були озброєні гумовми киями. Крім того, туди прибула також 6-та рота спеціяльного призначення.

Коли людей зібралося дуже багато, натовп прорвав кордон і тоді почалося справжнє побоїще, під час якого тяжко побито багатьох людей, а інженера депо з Івано-Франківського Романа Левицького забили на смерть Поховали його 15-го серпня а в неділю, 20-го серпня, в Івано-Франківському мав відбутися великий жалобний мітинг і маніфестація протесту проти злочину, вчиненого місцевими органами правопорядку 13-го серпня.

У Києві пом'янули жертви катастрофи

Київ. — Як уже повідомлялося, у Києві 2-го серпня сталася трагедія, під час якої загинуло 11 осіб, багато людей покалічено. Це сталося, коли завалились передні колони головної пошти, і потягнули за собою всю фасаду. Під бальконом, що тримався на тих колонах, було багато людей, які сховалися від проливного дощу. Совєтська преса не приховувала, що колони зруйнувалися через недбальство місцевих керівників.

У четвер, 10-го серпня, громадськість Києва зібралася біля головної пошти, щоб вшанувати пам'ять загиблих тут людей. До паркану перед будинком прикріпили вінки з живих квітів, а на асфальт поставили безліч засвічених свічок. На одному з вінків було написано: „Жертвам застою від УГС". Були там ікони і блакитно-жовтий прапор з чорною стрічкою.

Після Панахиди, коли члени УГС залишили місце трагедії, під'їхав автомобіль, з якого вийшов невідомий у цивільному й зірвав вінок від УГС. Присутні міліціонери не втручалися.

Наради Союзу Братств і Сестрицтв відбудуться в Пармі

Чікаґо. — Цьогорічні наради старшин та членських організацій Союзу Українських Католицьких Церковних Братств і Сестрицтв Америки відбудуться в суботу, 23-го вересня у Пармі, Огайо в залі церкви Покрови Пресвятої Богородиці, 6810 Бровдю рд.

Наради пічнуться в 2-ій годині дня і триватимуть до вечора. Крім звітів старшин та представників кожної членської клітини, будуть обговорюватися спільні проблеми та настанова до гласности та правного визнання Української Католицької Церкви в Україні.

Представники усіх членських клітин союзу повинні обов'язково прибути на цю річну зустріч. Старшина запрошує представників і тих братств і сестрицтв, що ще не є членами союзу.

Про додаткові інформації і в справі влаштування слід звертатися до д-ра Ярослава Кривяка на число тел. (216) 524-5965 не пізніше, як до 15-го вересня.

ФЕСТИВАЛЬ У САН ДІЄҐО

Сан Дієґо, Каліф. — Тут завдяки заходам української громади відбудеться 1-3-го вересня ц.р. Український фестиваль. Участь у програмі фестивалю беруть танцювальний ансамбль „Черемош", оркестра „Одночасніть" з Канади та інші. В п'ятницю — ватра над Тихим океаном, в суботу — спортові змагання, а вечором концерт. У неділю — Богослуження, концерт, бенкет і забава та роздача нагород переможцям змагань.

В Житомирі встановили Відділ НРУ

Житомир (УЦІС). — У суботу, 8-го липня відбулася тут установча конференція Народного Руху України за Перебудову. Присутніх було близько 300 осіб. В роботі конференції взяла участь народний депутат СССР А. Ярошинська. Під час конференції виступило чимало осіб, серед них один з лікарів Народного Фронту Яків Зайко.

Промовці висловлювалися за надання дійсної влади демократично обраним радам народних депутатів, за всебічну демократизацію і розвиток суспільства, проти сваволі партійних чиновників як місцевих обласних, так і вищих ешелонів. Чулися заклики про усунення від влади Володимира Щербицького, Валентини Шевченко, першого секретаря житомирського обкому партії Василя Кавуна та інших.

Письменник із Радомишля Микола Ярмолюк засудив національний нігілізм. Журналіст Василь Врублевський звинуватив органи державної безпеки в переслідуванні інакодумців і навів приклади, коли органи, виявляючи сваділля, періодично з'являлися в редакцію житомирської газети „Комсомольська Зірка" і рилися в листах читачів до газети, вилучаючи „небезпечні" для існуючої влади листи. А головного редактора газети „Комсомольська Зірка" Анатолія Кучіна Врублевський назвав шпигуном із КҐБ.

Від Української Гельсінкської Спілки виступив колишній капітан совєтської армії Валерій Колосівський. Він закликав присутніх до активної співпраці з усіма неформальними об'єднаннями Житомира, до консолідації усіх здорових сил міста. Було коротко викладено історію створення УГС, ознайомлено присутніх з її принципами, а також звернено увагу на ті екстремістські заходи, які вживає влада, щоби протидіяти організації — адміністративні арешти, каральні спецроти, кампанія дезінформації в пресі тощо.

У виступі представника Товариства Української Мови пролунали сумні нотки та біль за стан української мови на Україні, піддано критиці ідею двомовности, ознайомлено присутніх з основними принципами товариства.

Зворушливим на конференції був виступ відомого правозахисника члена УГС, представника Товариства Репресованих Василя Овсієнка. Він зокрема наголосив, що перебудову насправді започаткувала не партія комуністів, а ті люди, котрих десятиліттями називали „наклепниками". Навівши приклад зі Сергієм Бабичем, що сидів в залі, Овсієнко закінчив промову словами: „Ця людина 27 років провела в ув'язненнях за те, щоб ми сьогодні мали можливість говорити. Він справжній герой перебудови".

Під схвальні оплески залі один із членів президії підніс С. Бабичеві квіти. Під час своєї промови, Овсієнко підкреслив, що не можливо сподіватися повної регабілітації жертв сталінізму та брежнєвщини доти, доки в судах судитимуть не слуги народу, а підслужники Володимира Щербицького і його житомирської маріонетки першого секретаря обкому партії В. Кавуна Судді Дубенко, Коваленко в Радомишлі та Білецький в

(Закінчення на стор. 3)

Проголосили конкурс на нагороди Антоновичів

Вашінгтон. — Фундація Омеляна і Тетяни Антоновичів надає щороку літературну нагороду і нагороду за наукову працю з українознавства.

Літературна нагорода Антоновичів приділяється на відзначення видатного твору написаного українською мовою, незалежно від того де його автор живе і працює. Критерієм для призначення нагороди є висока мистецька вартість твору в поєднанні з творчою своєрідністю його мистецької форми. Нагорода може бути надана романові, повісті, збірці оповідань, поемі або збірці поезій, надрукованих окремим виданням або в альманахах чи журналах.

Наукова нагорода надається видатній праці українською або чужою мовою з ділянки українознавства, а саме історії, історії літератури, мовознавства, мистецтвознавства чи літературно-мистецької критики.

В обох випадках можуть розглядатися твори (праці), видані протягом останніх кількох років. Твори в рукописі не розглядаються. Посмертно нагорода не призначається.

Кожна нагорода складається з грамоти-відзначення і грошової суми 5,000 ам. дол.

Висувати твори потенціяльно варті нагороди є обов'язком жюрі. Автори, окремі особи і установи можуть також подавати свої пропозиції, які повинні надійти до жюрі не пізніше 15-го жовтня 1989 року.

Листування до жюрі слід спрямовувати на адресу: The Antonovych Foundation P.O.Box 40818, Washington, D.C. 20016.

ЛІДА ЗАЛУЦЬКА — „МІС СОЮЗІВКА"

Союзівка. — Тут в суботу, 19-го серпня ц.р., в рамках Дня УНСоюзу, відбувся традиційний вибір „Міс Союзівки", якою на 1990 рік стала Ліда Залуцька з Бронксу, Н.Й. Першою дружкою обрано Стеню Дзядів із Слінґерлендс, Н.Й., а на другу дружку — Зіну Жук з Бриджвотер, Н. Дж. Обширніший репортаж про цей контест буде поміщений в наступних числах „Свободи".

Вокальний ансамбль хору „Думка" виступить на концерті в Лінкольн Центрі



Вокальний ансамбль хору „Думка" із його мистецьким керівником М. Левом.

Ню Йорк (О.Г-ка). — Хор „Думка" заснувався тому 40 років не лиш як хорова одиниця, але як вокально-музичне товариство зі своїм статутом, який дозволив творити в рамках своєї організації ще складові частини. Протягом років існування хору „Думка" були створені: жіночий хор, оркестра, дитячий хор „Молода Думка", як теж короткотривалі квартети-ревелєрси. На жаль, вони всі вже перестали існувати.

В 1983 році за ініціятивою Управи хору „Думка" створився жіночий ансамбль, який мав виступити під час новорічної програми на забаві хору. Ініціятори не сподівалися, що ця новостворена одиниця вдержиться і щасливо проіснує до сьогодні. Вокальний ансамбль хору „Думка" — це молоді членки хору, активні в організаціях молоді та інших громадських організаціях. Багато з них це молоді матері, які крім проб хору „Думки" відбувають кожного тижня свої проби, виступаючи майже на всіх концертах поруч із хором, як теж самостійно на багатьох імпрезах нашої громади, з великим успіхом.

Успіх свій ансамбль завдячує його музичному керівникові Михайлові Левові, який при тісній співпраці

(Закінчення на стор. 3)

СССР ПІДТВЕРДИВ ФАКТ ДОВОЄННОГО ПОДІЛУ ПОЛЬЩІ

Москва. — Як повідомив кореспондент газети „Вашінґтон Пост" Дейвид Ремнік, керівники ЦК КПСС визнали існування секретного протоколу до совєтсько-нацистського пакту з 1939 року і „недвозначно" осудили цей документ, який привів до насильного включення трьох прибалтійських держав до складу СССР.

Однак в інтерв'ю, опублікованому в газеті „Правда", член Політбюра ЦК КПСС Алєксандер Яковлєв назвав „необґрунтованими" твердження незалежних активістів з Естонії, Латвії і Литви про те, що пакт привів до незаконної анексії республік.

Виступ Яковлєва поклав кінець довгій мовчанці і брехні навколо пакту, однак прибалтійські активісти не задовільнилися запізнілим визнанням Кремля. Вони настоюють на тому, щоб секретні додатки до пакту Молотова — Рібентропа були анульовані. Пакт про ненапад, в рамках якого Совєтський Союз і нацистська Німеччина договорилися не застосовувати військову силу стосовно один до одного, дав СССР право анексувати три прибалтійські держави.

Становище Яковлєва показує, що совєтська Комуністична партія готова піти на певні поступки у справі ідеології та історії, але залишиться непохитною у справі збереження сучасних кордонів Совєтського Союзу.

На 23-го серпня, 50-ту річницю підписання пакту, в усіх трьох прибалтійських республіках заплановані страйки. Члени незалежних політичних груп у Латвії, Естонії і Литві заявили, що вони створять живий ланцюг довжиною 600 кілометрів вздовж кордону з РСФСР.

Опублікування пакту Молотова — Рібентропа є найбільш яскравим прикладом висказаного М. Ґорбачовим наміру ліквідувати „білі плями" совєтської історії".

Хоч партійні історики і офіційні особи визнали, нарешті, існування протоколів, вони все таки вважають, що пакт не був вирішальним елементом підпорядкування прибалтійських держав Совєтському Союзові в 1940 році. Навпаки, вони твердять, що законодавчі власті Литви, Латвії і Естонії голосували за включення їх держав в склад СССР.

Однак критики твердять, що рішення законодавчих органів „просити" про включення прибалтійських держав до складу Совєтського Союзу було прийнято в результаті присутности частин Червоної армії.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС повідомило, що мешканці совєтської столиці незабаром матимуть змогу придбати телефонічні книжки, видані у доповненому варіянті. Серед 20,000 чисел телефонів, які досі не були поміщені у телефонічних книжках, будуть телефони чужинецьких амбасад і представництв. Це теж наслідок ґорбачовської гласности.

ТИЖНЕВИК „МОСКОВСКІЄ НОВОСТІ" повідомив, що середня тривалість життя мешканців Чукотського півострова не перевищує 45 років, а кожна десята дитина народжується мертвою. „Московскіє Новості" пишуть, що причиною цього треба вважати недопустимо високий рівень радіяції, викликаний секретними випробуваннями нуклеарної зброї, що проводилися тут у 1950-ті роки. „Протягом 25 років, — пише тижневик, — уряд приховував від населення правду, і лише недавно про це стало відомо від делеґації Верховної Ради СССР, яка відвідала півострів.

ТУРЕЧЧИНА НЕ ВПУСТИЛА на свою територію болгарський поїз, який протягом останніх трьох місяців щодня доставляв з Болгарії в середньому 600 етнічних турків. Представник міністерства закордонних справ Туреччини Мурат Сунгар заявив, що це рішення прийнятє на знак протесту проти нелюдського ставлення болгарських властей до етнічних турків. За його словами, Туреччина перегляне своє рішення, якщо болгарський уряд наведе порядок у справі відправлення втікачів. У четвер, 17-го серпня, велика група втікачів переїхала турецький кордон на власних автах. Болгарський уряд відхилив пропозицію Туреччини почати переговори про договір, який міг би забезпечити захист законних прав етнічних турків, що проживають у Болгарії і хотіли б залишити країну.

ВІДОМИЙ ЧЕХО-СЛОВАЦЬКИЙ правозахисник Вацлав Гавель звернувся до співвітчизників з закликом утриматися від вуличних виступів у день річниці окупації Чехо-Словаччини військами Варшавського Пакту 21-го серпня 1968 року, виражаючи побоювання, що комуністи використають демонстрації для посилення репресій. Замість демонстрацій В. Гавель закликав співвітчизників підписувати петицію за діялог з урядом і демократичні реформи. Покищо комуністичні лідери Чехо-Словаччини відкидають проведення політичних реформ, аналогічних до тих, які проводяться у Польщі, Мадярщині і Совєтському Союзі.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ СССР генерал армії Дмітрій Язов, який перебував з триденною візитою у Фінляндії, відповів у Гельсінкі на запитання місцевих і чужинецьких журналістів. Д. Язов сказав, що Совєтський Союз не має наміру вводити у Прибалтику додаткові війська, не зважаючи на досить напружену ситуацію, яка панує в Латвії, Литві і особливо в Естонії. „Становище в Прибалтиці, — сказав генерал, — викликане нашими внутрішніми перетвореннями, гласністю і перебудовою. Як ви знаєте, результати реформ не завжди носять позитивний характер. Нові закони, прийняті в Естонії, наприклад, можна назвати кроком вперед". Міністер мав на увазі закони про голосування, які обмежують виборчі права некорінного населення. Язов категорично відкинув пропозицію прибалтійських законодавців обмежити місце служби литовських, латвійських і естонських новобранців територіями відповідних республік.

ПРАВОЗАХИСНА ОРГАНІЗАЦІЯ Міжнародна амнестія опублікувала повідомлення про репресії в комуністичному Китаї. Згідно з повідомленням, складеним на підставі показів десятків свідків, 3-го і 4-го червня на центральній площі китайської столиці урядові війська вбили мінімум 1,300 демонстрантів. Міжнародна амнестія підкреслила, що на цьому репресії в Китаї не закінчилися. Після подій на площі власті заарештували не менш як 4,000 осіб. Страчено значно більше заарештованих, ніж повідомили власті. Міжнародна амнестія вважає, що кількість жертв перевищує 300 осіб.

У МОСКВІ ПРОПАВ ФРАНЦУЗЬКИЙ МІЛЬЙОНЕР

Москва. — Як повідомила московська телевізія, відомий французький колекціонер і мільйонер вірменського походження Ґаріґ Басмаджан 31-го липня не з'явився на летовище в Шереметьєво, коли він мав вилетіти до Франції.

Г. Басмаджан прибув до Москви 21-го липня ц.р. для переговорів з міністерством культури СССР. Востаннє його бачили 29-го липня близько 11-ої години ранку, коли він біля готелю „Россия" сідав у таксі, яке викликав телефоном. З тих пір його ніхто не бачив.

Журнал „Новоє Время" з 11-го серпня також опублікував повідомлення про зникнення Басмаджана. Редакція журналу і совєтська телевізія від імени міністерства внутрішніх справ просять усіх, хто знає що-небудь про французького мільйонера, повідомити їх. Московська телевізія показала фотографію Г. Басмаджана, щоб глядачі мали змогу взяти участь у розшуках.

Представник совєтського міністерства закордонних справ Вадим Перфільєв заявив 11-го серпня, що він взагалі нічого не знає про те, що у Москві зник французький мільйонер.

У Франції повідомлення про зникнення Г. Басмаджана стало новиною номер один. Представник французької амбасади в Москві сказав кореспондентам, що ніякої інформації про Басмаджана не отримав.

Відомо також, що Г. Басмаджан разом з іншим французом вірменського походження організували фонд допомоги жертвам землетрусу у Вірменії.

Щоправда, ім'я його раніше ніколи не було широко відомим у Франції. Його галерія біля Монмарта на бульварі Распай була відома переважно знавцям і шанувальникам вірменського та російського мистецтва. Там можна було придбати картини як офіційних совєтських малярів, так і переслідуваних у „роки застою".

На паризькому аукціоні Друо він не раз був експертом для визначення вартости картин, предметів прикладного мистецтва, одягу, ікон. Однак головною пристрастю Басмаджана завжди було мистецтво Вірменії, духовні зв'язки з якою він ніколи не втрачав.

До Москви він поїхав на 10 днів і, як свідчить дружина, жодного разу до Парижу не телефонував. Французький консул у Москві Ніколь Жирар-Рейдьє висловила гадку, що його можливо викрали ракетери з метою отримання викупу. Речі його в готелі були на місці. Але після 29-го липня він там більше не з'являвся.

Інформаційне агентство Франс-Пресс повідомляє, що амбасада Франції в Москві займається справою Г. Басмаджана і що його дружина в Парижі дуже занепокоєна. Вона також запевняє, що її чоловік ніколи не втручався в політику.

Із публікацій у Франції стали відомі деякі подробиці його зникнення. З'ясувалося, наприклад, що за перебудовні роки він їздив до СССР щороку по три-чотири рази на рік. З 24-го до 27-го липня він побував у Ленінграді. Його сестра розповіла, що він також висловлював бажання відвідати Вірменію, але через брак часу вирішив зробити це іншим разом. З'ясувалося також, що в день, коли кінчалася його віза і він мав вилетіти до Парижу, тобто 31-го липня, хтось зателефонував до готелю „Россия" і сказав черговій, що Басмаджанов хотів би зберегти за собою кімнату в готелі ще на тиждень.

Покоївка повідомила, що 29-го липня в 11-ій годині Басмаджанов вийшов з готелю у супроводі двох дебелих чоловіків, зовні не проявляючи ніякого занепокоєння.

Скульптор і директор Єреванського музею Лала Мартіросян, яка також бачила його 29-го липня, сказала, що він мав намір повернутися за годину.

Кореспонденти „Фіґаро" висловлюють думку, що, можливо Басмаджан став жертвою бандитизму, що за останні роки так зростає в СССР, оскільки сестра і дружина заявляють, що в нього не було ворогів.

Проте в пресі, порівняно з фактом зникнення, мало приділяється уваги особі самого Басмаджана, про якого лише між іншим повідомляють, що він народився в Єрусалимі, а перед приїздом до Франції жив і навчався у столиці Вірменії Єревані. Окрім зацікавлення живописом і предметами старовини, він проявляв нахили до поезії.

Деякі його друзі і знайомі в Парижі гадають, що він міг потрапити в якусь історію у зв'язку з тим, що брав активну участь у збиранні фондів для потерпілих від землетрусу, та в акції, яку очолив відомий співак і кіноактор Шарль Азнавур.

В АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ подав до відома, що дефіцит ЗСА значно зменшився в червні ц.р. до суми 8.2 біл. дол., а це є найнижча сума за останніх чотири роки. Дефіцит країни обраховується на базі експорту та імпорту товарів і повищий факт завдячується саме тому, що в червні Америка експортувала рекордове число товарів, а імпортувала далеко менше товару як звичайно. В повідомленні зазначується саме те, що саме значний спад в імпорті товарів причинився майже на 75 відсотків до зменшення дефіциту в червні. Аналітики та економісти з радістю прийняли такі вісті, а зокрема коли висліди були вдвічі такі, як їх передбачувано.

ЗГІДНО З УРЯДОВИМ повідомленням виявляється, що лік АЗД наявно зупиняє виникнення хвороби АІДС в людей, які є заражені тим вірусом, але ще не мають її познак. Дослідники повідомили відповідні інстанції, що, переводячи досліди, особи, які заживали пілюлі АЗС майже на п'ятьдесять відсотків менше були наражені на захворіння хвороби АІДС, як ті, що цих пілюль не заживали. Висліди цих дослідів виказують, що АЗД єдиний схвалений лік для лікування АІДС може допомогти людям, які ще не захворіли. „Ми є свідками поворотного пункту в боротьбі з хворобою АІДС і маємо можливість її змінити з недуги смертельної на недугу з можливостями лікування".

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Джиммі Картер подав до відома кореспондентам засобів масової інформації, що уряд Етіопії і провідники повстанців, які вже понад 30 років провадять боротьбу погодились зустрітися з ним в ЗСА наступного місяця в справі мирових переговорів. Дж. Картер заявив, що представники етіопського парляменту і повстанської групи Визвольного Фронту Ерітреї погодилися прислати чотиричленні делеґації на переговори до Атлянти 7-го вересня ц.р. Уважається, що понад 500,000 осіб згинули в Етіопії від 1974 року в наслідок внутрішньої війни і голоду. Ці переговори заплановано відбути у Президентському центрі ім. Дж. Картера в Атлянті й вони були б першою спробою таких переговорів у цілях припинення етіопської війни від 1985 року, коли то всякі спроби не увінчалися успіхом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Демократичний прем'єр у комуністичній державі

Тією комуністичною державою є в першу чергу таки Польща і зараз за нею її суперниця у бігу до мети, над якою видніє блискуча таблиця — демократія. Але ні тут, ні там нема ще „доконаного факту" і трудно б твердити, що воно напевно станеться. Коли писані ці рядки дійсний стан такий:

Обраний президентом Польщі, генералом Войцєхом Ярузельським, кандидат на прем'єра генерал Чеслав Кіщак зрікся, перевіривши, що не знайде у польському парляменті більшости, потрібної для затвердження його. У 460-членів нижчій палаті, соймі, члени „Солідарности", Селянської і Демократичної партій разом розпоряджають 264-ма мандатами, тобто мають більшість. Комуністи мають тільки 174-ох послів у соймі, а вища палата — сенат — цілком у руках „Солідарности". На кокусі названих трьох некомуністичних груп рішено, щоби не творити надалі коаліції з Компартією, тільки скласти уряд під головуванням лідера „Солідарности" Леха Валенси. Цей останній погодився на таку концепцію, з тим, що сам відмовився очолити новий уряд, бо, мовляв, він є тільки робітником і „Солідарність" має кращих кандидатів. Делеґація тієї тричленної опозиції склала звіт Ярузельському і той останній погодився номінувати на прем'єра Тадеуша Мазовецького. Валенса злагіднив становище опозиційних загорільців: мовляв, опозиція не має нічого проти затримання Компартією контролі над військом і закордонною політикою. У заяві опозиції підкреслено, що новий уряд під головуванням демократичного прем'єра не вчинить нічого, що противилось би комуністичному військово-політичному бльокові, Варшавському Пактові. Кремлівські володарі буцім то на це погодилися, признали, що творення уряду це внутрішня справа даної країни.

Історія большевицької імперії доказала, що вона спроможна в останній хвилині зробити кожну несподіванку. І не можна теж присягнути, що Войцєх Ярузельський хоч і показався більшим поляком як комуністом, — не перекреслить плянів опозиції і чи не розв'яже парляменту та розпише нові вибори, або й може перекреслить зроблену з „Солідарністю" угоду. У комуністичному світі все можливе. Москва ще не виреклася своєї центральної і надрядної позиції. У самій Польщі — страшна доріжня, страйки, нелад. Якщо правдою є, що Ярузельський і запевнив примаса Католицької Церкви Кардинала Ґлємпа, що він мирно поладнає кризу у порозумінні з усіма партіями, і якщо дійсно він погодився на концепцію опозиції (демократичний прем'єр і комуністичні міністри тільки двох ресортів, військового і закордонно-політичного), — тоді на шляху загину комунізму розпічнеться новий історичний етап. Від 1945 року, коли Сталін зламав домовлення на Ялтинській конференції, що в окупованих німцями країнах має настати демократичний лад, і відколи він підступом і силою настановив комунізм у Польщі та всіх інших сателітських країнах, це буде перший демократичний прем'єр і в більшості перший демократичний уряд у комуністичній державі. Подія великої історичної ваги.

В Мадярщині може прийти те саме, але ще не зараз. За комунікатом британського бюра Ройтерса з 5-го серпня цього року опозиційний Мадярський демократичний форум здобув у додаткових виборах дальші два мандати, перемігши комуністичних суперників. У майбутніх виборах до мадярського парляменту — комуністи зазнають поразку. За передбачуванням західньої преси, коли збереться новий мадярський парлямент, комуністи не матимуть найменших шансів скласти власний уряд, що його міг би затвердити парлямент.

Очевидно, ті вістки з Варшави й Будапешту знайшли голосний відгук у столицях всіх вільних країн. Байдуже, хто стане польським демократичним прем'єром. Прізвище нічого не говорить західньому світові, в якому тільки одиничні фахівці орієнтуються у польському чи мадярському особистому потенціялі. Незавидна роля такого прем'єра в обличчі занархізованої економіки, доріжні, страйків і совєтського війська у лісах та підпорядкованої комуністами поліції. Але відразу телевізійні коментатори заявили, що у Конґресі ЗСА напевне залунають голоси за признання Польщі поважної додаткової допомоги. Воно йшло б упарі з негайними заявами великого вдоволення речників президента Буша й державного секретаря Бейкера. Нема тепер у світі важливішої і цікавішої події, як процес заламання комунізму. В СССР маленька Естонія стала у проводі того процесу, за нею пішли дві інші прибалтійські держави, а також Грузія, Вірменія, мусулманські країни — і зрушилась теж з летаргічного сну Україна. У Совєтському Союзі ще далеко-далеко до того стану, що у Польщі й на Мадярщині. Але можна ще раз і ще раз повторити істину, яку на цьому місці згадувано вже не раз, вказівкок історичного годинника не можна постунути назад.

Марія Храплива

ЗВІДКИ ВЗЯЛИСЯ ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Легко додуматися, що мова йде про теперішню економічну ситуацію в Америці, де люди й Уряд господарять понас стан, витрачають і споживають на велику скалю та попадають у щораз більші борги. Америка, перша фінансова й індустріяльна потуга світу, докотилася до стану найбільшого боржника: 500 більйонів дол. боргу, що означає 2,000 дол. на кожного громадянина. Японія, якій Америка подала руку й помогла піднесеться з повоєнної руїни, виросла в силу на американських винаходах і техніці, копіюючи та уліпшуючи їх і продаючи дешевше ніж американські вироби. Ними вона заливає американські ринки, систематично, не відкриваючи вповні своїх ринків для американського еспорту. Через це постала неспівмірність між експортом та імпортом з великою користю для Японії. Японія вперто ігнорує загальноприйняті норми міжнародних торговельних взаємовідносин і торгує коштом своїх партнерів і їх робочої сили. У банках Японії призбирався надмір чужої валюти і їх промисловці викуповують в Америці все: землю, торговельні та індустріяльні підприємства, банки, готелі, хмаросяги, фабрики, видавництва, навіть ґольфові площі тощо. На Гаваях викупили 80% нерухомого майна. Американський Уряд рентує у японців будинки для своїх бюр у Вашінгтоні. Японці позичають Америці гроші, купуючи векселі її державної скарбниці, бонди, запоруки та вкладаючи капітал у її банки. Японські інвестиції фінансують 30 відсотків американського дефіциту. Не лише японці інвестують в американські підприємства, але й англійці, канадці, голляндці, швайцарці й інші. Хоч дотепер із усіх чужинців англійці були найбільшими власниками вартостей в Америці, але зростаюча японська інвазія на американські ринки стала наглядною загрозою. Зиски з багатьох американських винаходів переходять тепер в японські руки. Загально взявши, чужинці викупили американського майна на суму 1.5 трильйона долярів. Лише в 1988 році вони інвестували 328.9 більйона дол. Заборгованість Америки, державна й народна, доходить до трьох трильйонів долярів.

Двісті тисяч американців, які працюють тепер у японських фабриках в Америці, є вдоволені умовами праці та відношенням до них японських керівників. Вони навіть голосували не вступати до американських робітничих юній. Керівники й робітники працюють разом, дискутують над проблемами й способами, як удосконалити все, що зв'язане з працею. В цей спосіб робітники почувають зобов'язання виконувати якнайкраще свої завдання для їх спільного добра.

Японський успіх — це високоякісна продукція, яку виконують фанатично працьовиті, кваліфіковані та віддані їх працівники. Завдяки тому, Японія виросла на світову фінансову потугу. Токіо висилає грошові допомоги іншим країнам більше, ніж Вашінгтон може на це спромогтися. Роля Америки як світового і політичного лідера є загрожена новими потугами, які не конче схочуть безумовно солідаризуватися з Америкою в усіх її ініціятивах. Так завелося, що економія формує й політику. Через великий дефіцит Америка тратить контролю над своєю економією і мусить полягати на чужих капіталовкладах. Без допливу капіталу не може успішно конкурувати, ні інвестувати.

Все ж таки не все є втрачене для Америки. Загальна продукція Америки є таки найбільшою у світі, коло п'яти трильйонів дол. Американські інвестиції закордоном є 1.4 трильйона дол. Але теперішній стан не може лишитися таким, як є. Настав час, щоб Америка запитала себе, як дійшло до того дефіциту й вирішила знайти причину та спосіб, як зарадити лихові. А причина лиха є не так в Японії, її азійській ментальності, чи методах торгівлі, як таки тут, в Америці, та в її людях. Добре пригляньмося своєму невгнутому суперникові. Люди його працьовиті, на праці докладні та чесні, ощадні, задоволяються малим заробітком з надією на будуче, жертвують сьогодні для завтра, невибагливі та завжди з увагою до спільного добра. Діти їх завзято вчаться, беруться за найтрудніші дисципліни, вважають за привілей, коли мають нагоду осягнути найвищу освіту, шанують авторитет батьків, вчителів, зверхників та хочуть стати якнайбільше корисними й продуктивними горожанами своєї країни. У кожному з тих пунктів в Америці є інакше. Тут панують інші пріоритети й вартості. Тут перше й найважніше є особа „Я". А ідолом її є гроші. А як грошей нема, то все ще є пластикові карти, за які може мати все і то зараз же. Байдуже, що це вганяє її у щораз більші борги. Про ощадність й мови не може бути. Робітники є часто недбалі, несумлінні і з їх рук виходять дефективні продукти з втратою для їх фірми, а загально взявши, для державної економії. Був час, що з фабрик випускали авта, які чомусь недобре їздили, й направки не помагали. Оповідають, що в одно-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Оксана Б. Соколик

Картина Г. Новаківської в онтарійському парляменті

В онтарійському парляменті в Торонто, в кабінетах прем'єра Онтаріо Дейвида Пітерсона, відбувається виставка онтарійських мистців. Жюрі одної з ґалерій Торонто (італійська ґалерія) звернулося до поодиноких мистців, щоб вони прислали прозірки своїх творів. З них члени жюрі вибрали по одній картині 42-ох мистців Онтаріо, різних національностей. Виставка буде відкрита до вересня ц. р.

Участь беруть між іншими: голляндець, хорват, македонець, філіппінець чешка, чілієць, литовець, вірменин, китайка, уґандка, австралійка і багато інших. Поміж ними є українка Галина Новаківська.

Її прекрасна олійна картина „Тривала краса', розміру 62x93 см., зображує осінню траву, яка хоч зів'яла та суха, має свою красу, є повна поезії.

Того роду виставкою мистецьких творів різнонаціональних мистців прем'єр Онтаріо Д. Пітерсон практично підкреслив свої слова, які сказав у лютому минулого року: „Для канадців багатокультурність — це не тільки слова. Багатокультурність є підставою нашої нації. Вона основно підкреслює хто ми є, як люди".

Виставка є різноманітна тематично, форматами, технікою та стилями. Вона — імпозантна та є наче доказом гармонійного співжиття всіх національностей Онтаріо.

З нагоди виставки прем'єр Д. Пітерсон запросив до своїх кабінетів на велике прийняття усіх мистців, що беруть участь у виставці, та представників громад, щоб спільно відзначити цю радісну подію.

В парляменті, при вході до заль та кабінетів прем'єра вітали всіх гостей сам прем'єр, міністер багатокультурности Джері Філліпс, міністер Лілі Монро та куратор виставки.

Надзвичайно приємно було подивляти в парляменті Онтаріо картину „Тривала краса" Г. Новаківської і саме там сердечно стиснути її руку та побажати їй дальших успіхів.

ГОТУЮТЬСЯ НОВІ „ЛОВИ" У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

(м. б.) — Після ЗСА і Канади приходять „лови на нацистських злочинців" і у Великобританії. Минулого місяця виступив у Палаті лордів її член Томас Гетерінгтон із вимогою встановити закони, на якій підставі можна б покликати до відповідальности перед британськими судами мешканців Великобританії, які під час голокосту допустились злочинів проти жидів. В британському парляменті, а головно в Палаті лордів, чимало членів жидівського походження, то й не важко знайти „спонзорів" такого законодавства. Справу підхопила преса. Прийшли 25-го липня запити в цій справі в Палаті громад і міністр внутрішніх справ заповів, що, хоч справа нелегка з уваги на конституційні питання, тому восени буде проведена дебата на цю тему. Перевоімо для орієнтації голоси преси, де автори противляться розбабрюванню тих справ на англійському форумі.

І так лорд Гартлі Шовкросс пише в тижневику „Таймс" (29-го липня 1989) таке: „Я мав колись відношення до судів над нацистськими воєнними злочинцями, то знаю про це дещо. Я проти судження здогадних воєнних злочинців 45 років пізніше... Я вірю, що уряд Етлі зробив розумну децизію, коли після закінчення нюрнберзького процесу заявив, що „ми не повинні далі переслідувати воєнних злочинців..." Навіть коли б тепер установлено такий закон, ледве чи міністер юстиції мав би обов'язок звинувачувати і притягати до суду здогадних злочинців. Він повинен би головним чином брати до уваги, чи навіть успішне проведення справи буде корисне з уваги на публічний інтерес держави. Врешті: воєнний злочин є злочином, незалежно від того, де і проти кого його поповнено, наприклад, проти християнина або мусулманина, не тільки проти жида. За воєнні злочини є відповідальні й інші. Я не маю на думці тільки Катинь... Багато жінок і дітей загинуло з порушенням законів про війну під бомбами. (Натяк на безшабашне бомбардування Німеччини).

Католицький тижневик „Таблет" з 5-го серпня 1989 року в редакційній статті пише, між іншим, „Два колишні прокуратори, яких уряд просив прослідити справу колишніх нацистських воєнних злочинів, що живуть у Великобританії прийшли до висновку, що може існувати реальна можливість засудити за мордування жидів у чотирьох випадках, якщо б змінено закон про переслідування тут за такі злочини. На їх думку, треба б далі перевірити 76 інших справ та завести пошукування за 46-ма здогадними злочинцями. Більшість з них походить з Латвії, Естонії і Литви, як теж із Білоруси й України. (...) Злочини такі жахливі, каже звіт Гетерінгтона, що їх не можна призабути. Треба їх переслідувати з уваги на майбутні війни. (...) Пресія, щоб заводити ці справи і докази приходять з кіл світового жидівства. Головним завданням жидів є постійно пригадувати світові про ці жахливі події, що особливо важливо з уваги на „вайрус" антисемітизму, який дуже поширюється. Ніхто у Великобританії не збирається толерувати такі злочини. Квестіонується тільки доцільність установляти судочинство, де важко встановити щось із цілою певністю з уваги на уплив часу, людський ум забуває, звинувачені — старі люди, їм важко зібрати матеріяли для оборони на руїнах історії прибалтійських країн. Суд над українцем Дем'янюком в Ізраїлі не додає заохоти ступати на цей шлях. Такі справи викликують в громадськості контроверсії. Видавати присуд на історичні події буде безуспішним, поки не прийдуть під суд теж масові злочини совєтів проти народів Прибалтики. Такі судові справування подобають радше на показухи і вияви жажди помсти, ніж на правосуддя. Коли б установляти спеціяльне законодавство для тих справ і притягати на його підставі до відповідальности в суді, урядові чинники мусять брати до уваги, чи доцільно заводити судові справи за злочини з-перед півсторіччя, і чи це служитиме національному інтересові. Йдеться теж про якість судочинства. Не є теж в інтересі жидівської громади в Великобританії сколихувати гармонійне відношення між жидівськими громадянами й іншими...".

„Дейлі Телеґраф" з 29-го липня 1989 року вмістив голос секретаря Литовського об'єднання в Англії А. Вільцінскаса. Він пише м. ін.: „Балтійська спільнота засуджує не тільки злочини Гітлера, але й Сталіна, з рук яких загинуло в прибалтійських країнах 1,085,000 литовців, естонців і латишів... Справедливість мусить бути рівна, не одностороння. Ми хотіли б знати, чому видвигається тільки злочини нацистів. Злочини совєтів були не менш варварські і принесли більше жертв. За Гітлера загинуло 390,000 балтійців, в той час, як за Сталіна 695,000. Нас уражає, що британські засоби масової інформації пишуть про „нацистських воєнних злочинців" і подають уже їх імена, ще заки суд сказав своє слово... Злочинцями називається балтійців і українців, а де інші?"

Насправді. Де інші воєнні злочинці? Ще і це головне та істотне: минає півсторіччя від війни. Призабулось хто започаткував цілу заверюху, хто підписав пакт Рібентропа-Молотова, а як головні злочинці війни виходять батлійці й українці!

НОВІ ПІСНІ З УКРАЇНИ

Журавка

Де круті дороги вийшли за село,
Там у журавлини синє джерело,
П'є журавка воду, крилонька згорта,
Журавель напитись та й не прилітав.

А у журавлини виросли сини.
П'є журавка воду, а кругом дими,
На світанку вмилася, вмилася сльзьми.

Прилетіли птахи та й до білих хат,
А у журавлини двоє журавлят.
П'є журавка воду, в косах сивина,
П'є журавка воду, п'є одна.

Смерекова хата

(Друга строфа пісні)

„Лечу до неї, мов лелека,
Простори кинувши до ніг,
Несу любов свою здалека,
Яку донині я зберіг.

Дитячих літ моя колиско,
Моя порадниці свята,
Вона як доня рідна й близька
Миліше її ніде нема.

Смерекова хата
Батьківський поріг,
Смерекова хата
На крутій горі.
Я прийду до неї,
Коліном припаду,
Грудочку землі святої
До вуст прикладу...

Володимир Барагура

ТАРАС ШЕВЧЕНКО — БОРЕЦЬ ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ

(Доповідь на 15-му з'їзді сеньйорів УНС у 175-ті роковини народження Поета)

I.

„Наш єси, поете, а ми нарід твій. І духом твоїм дихатимемо на віки і віки". Ці надгробні слова Шевченкового приятеля письменника Пантелеймона Куліша над труною поета свідчать, що Тарас Шевченко безсмертний, що його ідеї житимуть у пам'яті земляків, поки існуватиме дочасний світ.

Історик Микола Костомарів, прочитавши Шевченкове „Послання до мертвих, живих і ненароджених земляків моїх в Україні й поза Україною сущих", так висловився: „Радісно і страшно було туди заглянути, такі перспективи й надії великі". Цей вислів ученого історика означає, що Шевченко мав пророчий дар віщувати майбутнє.

Про Шевченка говоримо, що він геній. Що таке геній, зокрема Шевченків геній? Генії можуть бути різні — з якоїсь ділянки науки й знання, з музики, літератури, техніки, господарсько-економічного життя. Але найтяжче бути генієм людського духу, національним і, що більше, вселюдським. І таким власне був Шевченко.

Шевченкові обдарування, його інтелектуальні й духово-моральні вартості, його поетичні й мистецькі таланти — всеобіймаючі. Він уміє вникати в найглибші тайники не тільки власної душі, але й у душі інших людей, у душі своїх земляків і в душі цілих людських збірнот — національної та вселюдської. Він вміє відшукати, відгребти та видобути наверх і передати словами, поезією приспані, неусвідомлені думки, мрії, почування бажання, погляди, переконання загалу земляків і дати їм матеріял думати, він пориває і загріває їх до чину.

І ніхто інший перед ним, ні в час його життя й діяльности, ні після нього не зміг його наслідувати, ані йому дорівняти, а тим більше перевищити його, хоч мали ми неодного славного чоловіка. Загал іде у мандрівку століть із печаттю його духу тими шляхами й до тієї мети, які йому визначив Шевченків геній.

І тільки деякі генії є обдаровані рідкісним, додатковим змислом — пророчим даром передбачати, провіщати майбутнє своїм пророчим духом. Для прикладу подам поему „Тарасова ніч", в якій Шевченко провіщає переслідування віри, релігії, Церкви. Є там такі слова: „виростають нехрещені козацькії діти", „кохаються невінчані, без попа ховають", „в церкву не пускають". В іншому місці пише: „А на вітях гойдаються нехрещені діти". Чи ж це не образ сьогоднішньої України?

Про Шевченка згадують здебільша як про поета, мистця-маляра, автора „Кобзаря", деклямують, рецитують його революційні поезії й поеми, в яких він сміливо картає земляків за їхні хиби та історичні провини, батожить гнобителів — московських царів і їх прислужників та польських панів-землевласників-дідичів, зате прославляє Козаччину, хоч дорікає гетьманові Богданові Хмельницькому, що заключив необачно злощасний Переяславський договір, врешті пророчить, що Україна воскресне, а її народ заживе вільним життям „у своїй хаті", де пануватиме „своя правда і сила і воля". Зате кривдників жде жахлива кара:

Схаменіться! Будьте люди!
Бо лихо вам буде:
Розкуються незабаром
Заковані люди;

Настане суд! Заговорять
І Дніпро і гори!
І потече сторіками
Кров у синє море
Дітей ваших... І не буде
Кому помагати;

Одцурається брат брата
І дитини мати,
І дим хмарою заступить
Сонце перед вами...

Яка жахлива картина! У цьому уривку Шевченко провіщає страшну майбутню історичну катастрофу, світовий катаклізм, спричинений упадком моралі, потоптанням Божих законів, занепадом релігії, незайманости родинного життя, несправедливостями, жорстокостями. Це наче передбачення Чорнобильської катастрофи, а може й нуклеарної війни, як це видно зі слів „І дим хмарою заслонить сонце перед вами"...

*
* *

Крім малювання, яке було його професією й джерелом прожитку, та крім писання поезій, Шевченко був скульптором, співаком із завдатками на оперного баритона-соліста, диригентом хорів, сценічним актором і режисером, археологом і етнографом-фольклористом, членом наукових експедицій, викладачем мистецтва в Київському університеті. Володів кількома мовами, знав основно Св. Письмо й церковно-слов'янську мову, був виховником, уклав і видав власним коштом „Буквар" для недільних шкіл, був історіософом, тобто підходив до історичних подій з точки зору філософа-мислителя. Цікавився фотографуванням, яке тоді було в початках, винайшов і удосконалив новий спосіб ґравірування, тобто роблення кліше для друкування ілюстрацій у книжках і журналах.

*
* *

Був він і політичним діячем, який не лише в поезіях словом боровся за визволення України, але й чином і за цю саме політично-визвольну діяльність він десять років страждав на засланні, яке спричинило його передчасну смерть. Він пробудник не лише українського, але й болгарського і сербського народів. Завдяки йому українці з народу стали нацією.

Шевченко не лише словами проповідував визволення України, але й мав конкретну концепцію і плян, як цю ідею здійснити, як не в сучасному йому часі, то в майбутності, до якої ми, недосконалі його земляки, хоч повільно і з трудом, послідовно прямуємо.

І все те він виконав впродовж тільки 9-ти років вільного життя, бо дитячий і юначий вік прожив кріпаком; а потім був заарештований, вивезений та, хоч пізніше після 10-ти років заслання звільнений, був під наглядом царської поліції з забороною повертатися в Україну.

Продовження буде

Етнічні імпрези в Ню Джерзі



Провід етнічного спадщинного балю у1989 році в стейті Ню Джерзі належав в черговості українській групі. То ж балевий комітет очолювала Анна Банасевич-Луцан, член фестивального комітету стейтової Ради УККА та довголітній член балевого комітету, а Остап Якубович був у підкомітеті розважальної програми.

Фото Дори Рак.

Прийнявся звичай в етнічній родині стейту Ню Джерзі, що начисляє понад 100 різних національностей, призначувати один рік одній із етнічних груп, даючи їм нагоду більш урочисто пре дставити свою культурну спадщину, а то й політичні аспірації свого народу, якщо йдеться про народи Східньої Европи. У 1989 році спеціяльну увагу приділено українській громаді стейту „за її ролю у розвитку стейту і країни".

Першою імпрезою, проведеною під українським аспектом, був 14-ий етнічний баль, що відбувся 6 травня в історичному термінали парку „Свободи" в Джерзі Ситі. Головою комітету була українка — Анна Банасевич-Луцан, член українського фестивального комітету стейтової Ради УККА та довголітній член етнічних балевих комітетів, яка при співпраці Остапа Якубовича вміло і з великим успіхом сповнила своє складне завдання. У привітальному слові вона вказала на своє українське походження і приналежність до української громади та пояснила, що українська етнічна група в стейті продовжує і плекає свої традиції і культурну спадщину.

Балевий комітет репрезентує тепер 45 більших етнічних груп і має підтримку Бюра Етнічних Справ при Департаменті стейту і губернаторської етнічної Ради. Національні прапори цих груп прикрасили вестибюль. Спадщинний баль є пов'язаний з етнічними фестивалями десятьох різних національностей, що починаючи від 1971 року, раз в рік відбуваються у мистецькому центрі в Голмделі і які заініціювали спільний баль у 1975 році. У цих рамках відбувається постійно й Український Фестиваль, популярний у цілій Америці, а в балевому комітеті є українські представники. Дохід із фестивалів і балю йде одначе на американський фонд при Артс Центрі з призначенням на імпрези для старших громадян, дітей і фізично недомагаючих, а також на придiл бюджетів для влаштування етнічних фестивалів. Це створює складну ситуацію, бо узалежнює етнічні комітети від заряджень і фінансових обмежень чи вимог Центру.

Цьогорічний баль відбувався вперше в історичному осередку в парку „Свободи". Вечерю попередила коротка фолкльорна програма, в якій виступили два молодечі танкові, — український ансамбль (хореограф Рома Прийма-Богачевська) та мадярський під дирекцією Кальмана Магяра, які гарно запрезентували народні танки. (Пізніше, в часі вечора виступили ще голляндські танцюристи). Дефілядою народних строїв і піснею „Нехай буде мир на землі" закінчено першу частину програми.

Слідувала традиційна американська офіційна частина, привіти, промови. Під українським аспектом було урочисте привітання, яке провів о. Роман Мірчук, парох церкви свв. Петра і Павла з Джерзі Ситі. Це була справді головна промова вечора. І хоч доволі довга, присутні вислухали її стоячи у глибокій тишині. Промовець закінчив привітання подякою країні, що відчинила двері для мільйонів імігрантів з цілого світу і дала їм нагоду для вільного щасливого життя без огляду на національні, расові різниці.

З огляду на те, що Артс Центер із своїми фестивалями і імпрезами підлягає стейтовій комісії доріг, етнічний комітет вважав за відповідне відзначити голову комісії Вілляма Г. Тремейна, віцепрезидента компанії Пруденшел, почесною плякетою на цьому балі.

Коло 600 гостей різних національностей засіли до вибагливої вечері в історичній автентично відновленій почекальні давньої залізничної станції, звідки колись мільйони нових імігрантів виїздили у різні стейти після перевірки на непривітньому острові Еллис.

Пригадати б дещо з історії цього комплексу, бо з американською історією еміграцій вяжеться й історія української еміграції до ЗСА. І саме тут, на нюджерзькому побережі, тисячі переселенців із українських земель — Галичини, Закарпаття, Буковини і Східньої України, дарма під якою владою тоді були, робили перші кроки на американській землі.

Термінал — колишня повна назва: Central Railroad of Ne Jersey (CRRNJ— побудований у 1889 році в стилі французького ренесансу, був в ужитті до 1967 року. Після довгих літ занедбання Термінал відновлено, а офіційна дедикація відбулася 13 вересня 1980 року, яку провів губернатор Бирн в часі етнічного фестивалю. Після віднови Термінал включено у стейтовий і краєвий реєстр історичних місць. Отож цей залізничний термінал і два приналежні до стейту Ню Джерзі острівці — Свободи і Еллис — творять історичну (еміґраційну) „трильогію" у широкому заливі, куди вливається ріка Гадсон, поміж двома стейтами: Ню Джерзі і Ню Йорк.

Минули десятки літ від масового напливу дешевої робочої сили із країн східньої і південної Европи до Америки, де індустрія була у повному рості. Щоб відзначити історичні початки, почалися столітні святкування. У 1986 році відзначено гучно століття Статуї Свободи, а цього року припадає століття Терміналу. Незадовго, у 1992 році Америка буде святкувати століття еміграційного осередка на острові Еллис у відновлених будівлях. Щоправда, перша еміграційна станція була встановлена 1855 року в Ню Йорку на Мангеттені у колишньому оперному театрі. Коли ж у 1880-их роках сильно збільшилася еміґрація до Америки, тоді Еміграційне Бюро перенесло свій осідок на острів Еллис до перероблених будинків морського арсеналу. Нову імігpаційну станцію відкрито 1 січня 1892 року, де вона працювала до 1924 року. Через цей 27-акровий острів перейшло коло 17 мільйонів вихідців з Европи, що й було найбільшою імiграційною хвилею в історії Америки. Масова імiграція припинилася у 1924 році після ухвалення першого закону, що впровадив т. зв. імiграційну квоту. Одначе Еллис Айленд служив ще до 1943 року як імiграційний центр.

Оці історичні міркування спонукали етнічний комітет влаштувати спільний баль саме у цьому місті, в комплексі історичного Терміналу. Дивлячись на зібраних гостей у вечірніх строях (деякі в народних вбраннях), насувалось порівняння між сучасними емігрантами і тою бездомною, безпорадною масою „викидків" Европи (за словами Емми Лазарус). Тепер відновляють мільйоновим коштом первісні будівлі на острові Еллис, плянують етнічний музей (історичний і сучасний), щоб утривалити цю частину історії імiграції до ЗСА, а під барвною пропагандою ніхто не догляне людського горя і поневірянь, яких свідком були ці мури.

Цьогорічний баль „етників" був вдалий. До танців грала добра оркестра, а отверта бара підносила настрій і братерську сердечність гостей европейського, азіятського, латинського і американського походження. Серед гостей були стейтові дигнітарі, віцеконсуль Мадярщини, а також значна група українців, щоб підтримати українку — голову балю та зазначити українськість імпрези.

Інформації про етнічний баль зібрано у гарно виданій програмовій книжечці, де поміщено слово Анни Банасевич та привіти окремих осіб і груп, в тому числі привіт від Відділу УККА на повіт Ессекс, а від невеликої білоруської громади прикрашені гербами привіти від двох церковних громад (св. Марії Жировицької і св. Евфрозини) та від Інституту Науки і Мистецтва.

Другою стейтовою імпрезою, призначеною українській громаді стейту Ню Джерзі, буде дводенний міжетнічний фестиваль 23-го і 24-го вересня ц. р. співспонзорований департаментом стейту у цьому ж історичному Терміналі в Парку Свободи. Приготування почались, щоб належно використати нагоду для поширення інформацій про теперішні культурні події (рік мови, 175-ліття з дня народження Тараса Шевченка і ін), а також про сучасні події в Україні. Потрібна підтримка українських організацій стейту і заінтересованих осіб, а підготовкою повинен зайнятися окремий комітет.

Дора Рак

СТВОРЮЮТЬ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ

Москва. — Совєтський тижневик „Арґументи і Факти" повідомляє, що в прикордонних районах Совєтського Союзу будуть створені спеціяльні зони вільної торгівлі, які будуть автономними і з самостійним бюджетом.

Йдеться, наприклад, про прикордонну смугу вздовж фінляндського кордону, про район далекосхідного порту Находка й також про створення особливих зон в Новгородській області, в районі Великого Сочі та у Вірменії.

В Житомирі...

(Закінчення зі стор. 1)

Житомирі і досі залишаються на своїх місцях, а ці люди засуджували мене до тюрми за правозахисну діяльність, сказав Овсієнко, якому присутні в залі також вручили букет квітів.

Конференція закінчилась пізно ввечорі, прийнявши програму, статут і обравши організаційні комітети.

Чотирьома мовами — українською, російською, польською та жидівською — було зачитано звернення до громадян Житомирщини.

З'їзд Т-ва вояків УПА

В суботу, 13-го травня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії відбувся XX з'їзд умандатованих відділів і станиць Товариства Вояків УПА ім. ґен.-хор. Романа Шухевича — Тараса Чупринки в ЗСА.

XX з'їзд відкрив голова Головної управи Михайло Ковальчин. Він привітав присутніх і попросив вшанувати однохвилинною мовчанкою недавно померлого командира УПА Івана Шпонтака-Залізняка та тих наших друзів, які відійшли у вічність в часі каденції.

Прийнято порядок з'їзду і обрано президію в складі: Лев Футала — голова, Ірина Камінська — заступник голови, Ярослав Кіцюк — секретар. Запрошено до почесної Президії: Михайла Бохна — голову Об'єднання к. Вояків УПА ЗСА і Канади, мгр Славу Стецько — президента ЦК АБН та представника Проводу ОУНр і д-ра Петра Мірчука — голову союзу Українських Політичних В'язнів в ЗСА.

Голова президії Лев Футала подякував присутнім за довір'я і попросив їх молитвою почати З'їзд.

За видавничу діяльність. філателістичні видання і „Літопис УПА" голова президії Лев Футала відчитав звіт неприсутнього з причини недуги Степана Ґоляша та доповнив від себе. З черги звітував секретар управи Богдан Ковалик, за фінанси — скарбник Іван Ділай. За цілість обширне звідомлення подав уступаючий голова Головної управи Михайло Ковальчин.

За Контрольну комісію звітував її голова Микола Грицковян, а за Товариський суд — Роман Бігун.

Після запитів і дискусії на внесок голови Контрольної комосії уділено абсолюторію уступаючим органам. Короткі інформації із пробленої праці окремих Відділів і делеґатур подали голови або уповноважені управами члени. Програмову доповідь виголосила подруга Ірина Камінська-Христя. Цікавим був виступ недавно прибулого з України Петра Рубана.

За Мандатну Комісію звітував її голова Богдан Ковалик. За статутову Комісію звітував її голова Роман Бігун. Після дискусії прийнято деякі зміни статуту.

З'їзд привітав ієрархів українських церков, український народ і його незламних борців за визволення, провід Організації Українських Націоналістів, комбатантські організації, українські національні установи, церковно-релігійні, суспільно-громадські, політичні, молодечі організації, Президію СКВУ, Український Конґресовий Комітет Америки, Організації Українського Визвольного Фронту.

Словом подяки новообраного голови Лева Футали та відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна" закрито наради з'їзду.

Того самого дня увечорі у великій залі Українського Освітньо-Культурного Центру відбувся Бенкет для делеґатів і гостей, на який прибуло понад 250 осіб.

Бенкет відкрив голова Михайло Ковальчин і попросив молитвою, яку відмовив о. митрат Іван Біланич, розпочати цей вечір. На господаря вечора попросив інж. Романа Бігуна. За головним столом сиділи отці, представники установ і організацій.

Головну промову виголосив д-р Богдан Крук. Усні привітання зложили представники, які сиділи за головним столом.

Письмові привіти надійшли від Патріярха і Кардинала Мирослава І. Любачівського, Митрополита Української Католицької Церкви Стефана Сулика, від Владик Василя Лостена, Інокентія, Роберта, Голови Проводу ОУН інж. Василя Олеськова, проф. Лева Шанковського, Івана Винника, який від себе особисто переслав чека на 500 дол.

У мистецькій частині виступав співучий Ансамбль хору „Думка" з Ню Йорку під мистецьким керівництвом Михайла Лева.

Новообраний голова Лев Футала зложив подяку усім, які допомогли щоб XX з'їзд та бенкет випав якнайкраще, представникам установ і організацій та усім присутнім за участь і попросив до слова і молитви отця Василя Романюка.

Після слова отця Романюка і молитви відспіванням українського національного гимну закінчено XX з'їзд Т-ва Вояків УПА.

Президія з'їзду

Вокальний...

(Закінчення зі стор. 1)

всіх членів створив цю гармонійну, добре зіспівану в чистоті звуку одиницю.

Михайло Лев закінчив свої музичні студії (композиції і теорії) в консерваторії в Ленінграді, а відтак вчив у вищій Музичній школі в Ужгороді. Він не лиш диригент і акомпаньятор, але теж талановитий композитор, почавши від популярних пісень до симфоній. Багато пісень з репертуару ансамблю є його композиціями, як теж чимало гармонізацій та акомпаньяментів у репертуарі хору „Думка". Приготування оркестрації для величних концертів „Думки" при співучасті Капелі Бандуристів і вашінгтонської оркестри під диригентурою В. Гадсона та написання кантати для хору, оркестри й солістів присвяченої 1000-літтю Хрищення України, були доказом великого музичного таланту цього скромного композитора.

М. Лев, член хору „Думка", заступає диригента Семена Комірного як теж є диригентом церковного хору при православній церкві св. Володимира в Ню Йорку, а на другий рік закінчує свої богословські студії у Православній Семінарії в Бавнд Бруку.

Вокальний ансамбль хору „Думка" під керівництвом М. Лева та при його акомпаньяменті виступить в неділю, 17-го вересня ц.р. на ювілейному концерті Українського Народного Союзу та хору „Думка" в Ейвері Фішер Голл у Лінкольн Центрі.

Звідки...

(Закінчення зі стор. 2)

му новокупленому автові „Каделяку" відлетіли двері й витягнулася керівниця. Навіть якщо це може й перебільшення, але саме тоді появилися на ринку японські, перфектно змонтовані автомобілі й скоро почали закорінюватися у продажі в Америці. До того ще Америку підкошують різні суспільні лиха: наркоманія, злочинність, корупція, розбазарювання державного майна, колосальні видатки на утримання щораз то нових прошарків зубожілого населення. А молоде покоління, по більшості також не віщує нічого доброго. Воно знуджене, без цілі, без охоти й спонуки до науки й до праці, хоча б лиш для свого власного майбутнього. Авторитетів вона прямо не визнає. Вона часто стає наркоманом і це штовхає її до злочинів. У школах за точні та технічні науки беруться, в більшості випадкові, азійські діти, бо американські є неуки, для яких числа мають хіба лише тоді значення, як перед ними є знак доляра. Це стосується в найбільшій мірі до дітей центрів міста. Тепер бракує сімсот тисяч інженерів і науковців, і заповнити цю недостачу нема ким, хіба чужинцями.

Народ, що боготворить гроші, що своє власне добро і користь ставить понад, або й коштом загального добра, є на схилі. Держава, громадяни якої лише споживають, живуть понад спроможності, жертвують завтра для сьогодні, є теж на схилі. Статистика виказує, що Америка відстає в багатьох ділянках, згадати хоч би транспортацію. Дороги, мости, залізничні шляхи є занедбані. Неспівмірно високі забезпеченеві та медичні ставки, це суто американська аномалія і марна витрата гроша. А тим часом в Японії поїзди-експреси їздять зі скорістю 140 миль на годину. Вони збудовані за приватні гроші під державним наглядом. Роля японського уряду є кермувати й координувати індустрією й науковими дослідами. Між Францією й Англією будується тунель попід Англійський канал для швидкого залізнодорожного транспорту між Парижем і Лондоном.

Цього року минуло 20 літ від блискучого, досі неперевершеного тріюмфу американської техніки, яка вможливила двом американським астронавтам висадитися на Місяці і застромити там американський прапор та привезти назад зразки землі Місяця для дослідів.

Історія записала вже цей подвиг Америці на її конто. А тепер час почати знову від основ і покласти натиск на давні вартості, що є завжди актуальні й для успіху конечні, та повернутися до способів, що призвели до того технологічного чуда, яке сталося 20-го липня 1969 року. Не сила ринку, не короткотермінові зиски, а чесність, ідейність, добрі школи, надійна молодь, самодисципліна, віддана й високоякісна праця, наукові досліди та нові винаходи, продуктивність більша ніж споживання і треба всім позбутися тої поганої звички до боргів і до життя на кредит. Якщо всього цього вдасться осягнути, тоді Америка теж відзискає свій економічний і політичний статус, який тепер висмикується їй з рук.

В пам'ять Покійного

ЮРКА ГРИЦЮКА

на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
50 дол. зложили

Марійка й Іван ЧЕРЕШНЯ

Ділимося сумною вісткою,
що в неділю, 13-го серпня 1989 р. в Чикаґо, Ілл.
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК та БАТЬКО

бл. п.

ВАСИЛЬ ФЕДОРІВ

Залишені у смутку:
дружина — НАТАЛІЯ
дочка — ДІЯНА
син — БОГДАН з дружиною ДЖЕН

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Об'єднання Українських Лісників і Деревників

ділиться сумною вісткою,
що дня 25-го липня 1989 р. відійшов у Вічність

бл. п. інж. лісник

БОГДАН ҐАМОТА

Глибоке співчуття дружині Ользі та синам Андрієві й Юрієві складають

Управа і Члени ОБУЛІД-у

Завершують видання регіонального збірника Стрийщини

Місто Стрий та містечка і села Стрийщини відіграли важливу ролю у боротьбі за національні права України в нашому столітті. Тому слід привітати вістку, що довгоочікуваний збірник про Стрийщину є в стадії друку і появиться восени цього року. Збірник містить головніші дані багатогранного життя Стрийщини, прикрашений ілюстрованим матеріялом. Він появиться у трьох томах під редакцією мгр-а Климентія Баб'яка. Збірник складається зі статтей з історії, географії і економіки міста, даних про шкільництво, мистецтво, релігійне і політичне життя. Окремий розділ, присвячений вкладові Стрийщини в новітні визвольні змагання України, написаний проф. Левом Шанковським. У збірнику є подані матеріяли про довколишні села і містечка. Редакція подбала про англомовне резюме тих праць з метою збереження стриянам і їх нащадкам знання про їх етнічне походження та історичні традиції.

Регіональні збірники виходять під патронатом НТШ в Америці. Як такі вони є не тільки приємним спомином, але також цінним вкладом до історії національного життя Західної України. Вони доповнюють і спростовують дані історичних довідників совєтських видань як „Історія міст і сіл України".

Збори комітету Стрийщина, що відбулися під головуванням д-ра Ярослава Падоха, обрали нову управу, що її очолив д-р Богдан Коваль, і ствердили потребу друку збірника та збірки додаткових фондів для його появи. Ми впевненні, що земляки Стрийщини прийдуть з допомогою, передплачуючи всі три томи в ціні 50 амер. долярів і складаючи датки на цю ціль.

Комітет закликає земляків Стрийщини, як рівно ж колекціонерів регіональних збірників, замовляти це корисне і цікаве видання.

В цих справах слід комунікуватися з комітетом Стрийщини на адресу НТША, або на адресу скарбника.

Адреса комітету Стрийщини: „Stryjshchyna" Shevchenko Scientific Society, Inc. 63 Fourth Avenue, New York, N. Y. 10003.

Адреса скарбника: Mr. L. Humeniuk 48-32 41st Street Long Island City, N. Y. 11104

За Комітет Стрийщини:
Проф. Володимир Бандера,
заступник голови.

Слава Рубель,
референтка зв'язків.

Їдемо на ювілейний З'їзд „Байройтців"!

Аж не хочеться вірити, що вже сорок років проминуло відколи ми роз'їхалися по світі із зруйнованого війною вабнерівського міста. Табір у Байройті був для нас п'ятилітньою передишкою на скитальському шляху.

Багато води проплило з того часу в Червоному Майні та й не менше в Гедсоні чи Делевері, а все ще так мило зустріти колись близькі обличчя, що ділили з нами більше й менше приємні хвилини нашої юности в повоєнній Европі. Тож перейдімся стежками гористого Ню Йорк стейту, вдихнім свіжого, наповненого сосновим ароматом повітря, поділімся нашими й наших дітей успіхами, з немалою гордістю огляньмо вже й може знімки внуків, а під зоряним небом осіннього вечора пірнім ще в настроєве танго, що може якраз і сорок літ тому чарувало нас юних...

З вдячністю згадаймо й тих, що жертвенною працею і сильною вірою в майбутнє поклали тверді основи нашого виховання та не дали нам загубитися в бездомній мандрівці. Може вдасться і нам таки закріпити цей один з немало важливих етапів нашої скитальщини.

Поміж дружніми розмовами може й прийде нагода зробити переоцінку наших дій: чи виправдали ми покладені на нас надії, чи передали естафету другому поколінню, чи допомагаємо передати її гідно й третьому?

Не пожаліймо труду й прибудьмо на той клаптик української заокеанської землі та сміло гляньмо в очі нашому кобзареві в його ювілейний рік. Тож кличемо до всіх колишніх „байройтців" — до пбачення 16-го вересня ц. р. на Союзівці!

Леся Кисілевська-Ткач

На могилу Г. Плужник-Білоус

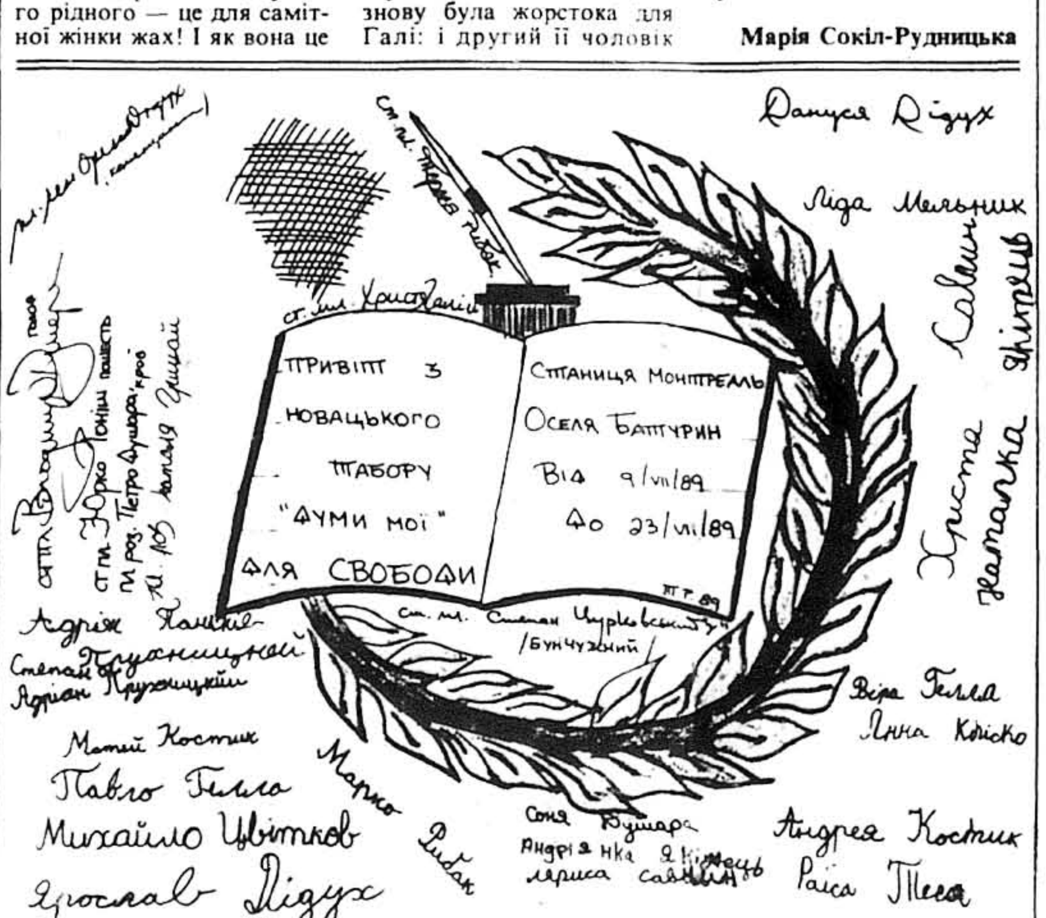
Бувають люди звичайні і незвичайні. До таких людей належала і Галя. Познайомилася я з нею і її чоловіком Євгеном Плужником у Києві в 1930 році, коли я приїхала з Харківської опери до столичної, київської. Пригадую собі молоду щасливу пару — Галя кругленька, маленька, завжди погідна і усміхнена, Євген стрункий, чорнявий, трохи стриманий, але обоє надзвичайно привітливі і милі. Дуже гарна з них була пара! З першого року, до мого виїзду з Києва і взагалі з України, — наша дружба не переривалася. Листувалися ми, поки можна було, перед війною, а потім Світова війна і все, що було з нею зв'язане нас розлучило на довгі роки. За ці роки Галочка пережила неймовірні трагедії: перед самою війною заарештували її коханого чоловіка, заслали на Соловки хворого, немічного, який захворів на туберкульозу і там без догляду та опіки помер.

Її вислали за межі України без дозволу повороту і доля закинула її аж до Білого моря, де вона прожила кілька тяжких років. Де вона взяла сили і можливість це все перенести — один Бог знає. Бути самій на чужині закиненою серед чужих людей і заробляти на життя відірваною від усього рідного — це для самітної жінки жах! І як вона це все витримала? Мабуть, туга за рідним краєм, за сестрами, за дорогим Києвом перебороли всі перепони і страхи і Галя потайки вернулася „додому", до Києва, і там, у Голосіївському лісі, переховувалась вдень, а вночі якось добиралася до сестер і перебувала там ночі... Скільки страху, небезпеки і жалю до своєї долі вона, бідна, перетерпіла! Небезпека після війни, страхи за себе й за родину, примусили її покинути свою рідну землю назавжди і рятуватись на еміграції. Вирушила вона в невідоме, як вирушили тисячі наших людей. Одинока, втративши свого коханого чоловіка блукала вона на чужині, тинялася по незнайомих містах і містечках і по дорозі стрінула також таку саму одиноку людину, і вони пов'язали свою долю і рішили спільно доживати вік. Це був Антін Білоус. Нарешті доля їх обох привела аж до Америки, до Ню Йорку, де ми знову зустрілися по довгих-довгих роках! Тут ми часто зустрічалися з ними і їх провідували в їхньому маленькому бідненькому помешканні.

Не легке життя їх було і тут: треба було пристосуватися до нових обставин, шукати будь-якої праці і заробляти на життя. Доля знову була жорстока для Галі: і другий її чоловік помер і вона залишилася знову самітня, вдова. Була Галя звичайна людина і незвичайна, бо зберегла рівновагу, не заломилася і мужньо переносила удари долі. Була зрівноважена, розумна, інтелігентна людина. З Євгеном вона прожила у світі поезії, літератури, любила драматичні театри, бо в молодости сама приготовлялася до цієї кра'єри, любила музику і це все нас обох в'язало, бо ми мали багато спільного — я в музиці, вони в літературі і драмі.

Не зважаючи на те, що ми прожили на Україні разом лише три роки — це нас зв'язало на ціле життя і ми розуміли одна одну дуже добре: в Києві у вільні часи ми годинами блукали то на Володимирській гірці, то біля Аскольдової могили, на березі Дніпра чи в саду слухали синфонічні концерти і це пережите нас в'язало. І тут Галя часто бувала в нас на селі на фермі і хоч сама не мала дітей, дуже любила моїх і цікавилася ними, питала про них і Роман не забував її і писав до неї навіть в останній день її народження цього року. Доріян привіз мене на похорон і сповнив і свій довг перед нею... Її смерть лишила великий біль і пустку в моїй душі.

Марія Сокіл-Рудницька



СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — „Байрадінос" СК — 2:1

Юніон, 12-го серпня. — Були це вирішальні змагання за вхід до розгри („плей-офф") літнього турніру, в яких „Січовики" здобули перемогу 2:1 і цим самим закваліфікувалися до кінцевих розгривок. Тимчасово „Ч. Січ" очолює показник своєї підтримки, маючи на конті 4:2 точок. Кажу „тимчасово", тому що в наступну п'ятницю відбудеться останній поєдинок підгрупи між німецькими клюбами „Ленцерс" і „Кляркставн". У випадку перемоги „Ленцерс", більше як одним ґолем, вони займуть перше місце у підгрупі з різницею кращого відношення ґолів. Тому що „Кляркставн" навіть у випадку перемоги не має можливості дійти до розгри і тому, як каже наша пословиця, „крук крукові ока не виклює", не треба сумніватися, „Ленцерс" переможе і здобуде потрібну кількість ґолів. У такому випадку „Ч. Січ" гратиме за почесне третє місце.

Якщо йдеться про звітову зустріч, то на початку вона проходила на вищому технічному рівні. Футболісти обидвох дружин проводили гарні, швидкі й продумані акції, примушуючи воротарів до дій. В 28 хвилині з чергової атаки нападу „Ч. Січі" Мальоні з подачі Є. Чижовича здобув ведення 1:0. Після цього ґоля португальці почали досить шорстку і навіть брутальну гру, якою і знизили її рівень. В 32-ій хвилині воротар „Байрадінос" вибіг задалеко з воріт, розминувся з м'ячем, яким заволодів напасник „Ч. Січі" Джонс. Не маючи змоги відібрати м'яча, він заатакував цього чолового футболіста „Ч. Січі" фізично, за що був видалений з гри червоною карткою судді. На жаль, він теж без причини видалив потерпілого Джонса. Другу половину португальні розпочали швидкими контратаками і вже на початку вирівняли вислід 1:1.

У 65-ій хвилині „Січовики" в свою чергу провели продуману акцію, з якої Вілліямс з подачі Куцини підніс вислід до 2:1. Лишалися лічені хвилини до кінця тієї драматичної зустрічі, коли усунений воротар „Байрадінос" увірвався на площу змагань й брутально заатакував молодого оборонця „Ч. Січі" Наполі. Настало замішання, яке вже не зміг зконтролювати суддя тому й відсвистав кінець зустрічі. Напасником „заопікувалася" викликана поліція.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк, Науменко, Куцина, Є. Чижович, Наполі, Дж. Наполі, Брієнза, І. Чижович, Дворський, Борук, Віліямс, Джонс, Мальоні. Провідник і тренер Євген Чижович.

Ґолфовий турнір УСВТ „Ч. Січ"

Традиційний річний ґолфовий турнір УСВТ „Ч. Січ" в цьому році відбудеться 30-го вересня на ґолфових теренах „Гай Пойнт" в Монтаґу, Ню Джерзі. В справі цього 10-го з ряду ґолфового турніру треба звертатися до провідника ланки „Ч. Січі" Богдана Гарисима на число телефону: (201) 889-7055.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Відбулися футбольні розгривки 18-ої рунди за чемпіонат вищої ліґи СССР. З українських клюбів грали: Дніпропетровське „Дніпро" на виїзді у Вільнюсі, де зазнало поразки з місцевим „Жальгірісом" вислідом 1:2. Донецький „Шахтар" переміг у себе вдома ленінградський „Зеніт" 1:0. Харківський „Металіст" закінчив ремісом 0:0 на виїзді в столиці Вірменії з „Араратом" 0:0. В 19-ій рунді ігор Харків'яни зазнали поразки з Московським „Льокомотивом" 0:1. Зустріч між українськими клюбами Одеса „Чорноморець" і Донецьким „Шахтарем" закінчилася перемогою одеських футболістів 2:1.

У п'ятій т.зв. зоні СССР, що є неофіційною ліґою України (II-га ліґа), веде луцька „Волинь" (45 точок), минулорічний чемпіон України, чернівецька „Буковина" на другому місці (43). В першій п'ятці з 27-ми клюбів дальші місця займають: Тернопіль „Нива" (42), Ужгород „Закарпаття" (40) і „Кремінь" (39). У п'ятій футбольній зоні імперії Львів „Карпати" тримаються на третьому місці (30 т.) після „Текстильника" (36) і Брянського „Динамо" (33). Чернігівська „Десна" з 22-ох клюбів опинилася на 16-му місці. Першенські ігри продовжуються.

Кияни вийшли третіми

Футболісти київського „Динамо" взяли участь в міжнародному турнірі в Лондоні, Англія, в якому закінчили на третьому місці. Вони зазнали поразки з Лівепрулем 0:2 і перемогли португальський клюб „Порто" 1:0. Першенство турніру і головний трофей здобув „Арсенал", який у фіналі переміг Ліверпуль 1:0. Юніори київського „Динамо" здобули перше місце в міжнародному юнацькому турнірі в місті Дрездені, Східня Німеччина.

Успіхи українських легкоатлетів

Золоті нагороди в легкоатлетичному чемпіонаті імперії здобули: Лариса Бережна (скок в довжину), Олександер Багач (мет кулею), Олександер Лисенко (біг 200 м), Валерій Вандяк (біг 3000 м з перешкодами) і Володимир Іноземцев (потрійний скок).

Українські веслувальники — чемпіони

Блискучі успіхи здобули українські веслувальники на чемпіонаті СССР у вісімках. В чоловічій групі золоті медалі здобули: Володимир Юрченко, Олександер Бритов, Віктор Раєвський, Сергій Васильченко, Юрій Котов, Юрій Черпак, Валерій Самара, Олександер Гулій і стерновий Григорій Дмитренко. У жіночій групі з українок золоті медалі здобули: Надія Борисенко, Сарія Закірова, Олена Пухаєва і Наталія Федоренко. В четвірках звання чемпіонок здобули: Марія Омелянович, Наталя Кваша, Світляна Мазій та Ірина Калімбет.

Міжнародний відбиванковий турнір в Києві — не для українських відбиванкарок

У другій половині липня в столиці України проходив великий міжнародний жіночий відбиванковий турнір, в якому взяли участь збірні Китаю, Японії, Куби й інші. Російські спортові політруки і їх місцеві „малороси" не допустили ані збірної України, ані жодної із чолових дружин, що виступають у вищій лізі імперії, хоч в ньому змагалася збірна СССР і російська жіноча відбиванкова дружина „Уралочка". Як звичайно найкращі українські змагунки (Маковецька, Пархомчук й інші) були змушені виступати у складі збірної і російської дружини.

В київській „Спортивній газеті" з 25 липня ц.р. в рецензії „Тепер — фінал" (в якому грали збірна СССР і Китаю) кореспондентка Л. Наталенко так закінчила свою кореспонденцію: "Матчі проходять в столиці України, але жодна волейболістка нашої республіки не виходить на майданчик. Нехай у нас нині нема гравців, які могли б претендувати на появу в першій збірній. (Їх, очевидно, вже давно перетягнули до російських клюбів, але про це Наталенко чомусь не згадує. — О.Т.). Але хіба з спортсменок „Медіну" (Одеса), „Іскри" та „Орбіти" (теж з України. — О.Т.) не можна було б створити збірну України і надати їй місце в турнірі?

Очевидно, самими такими запитами збірної України російські політруки ніколи не допустять на міжнародну арену. За це право треба більш яскраво й завзято боротись, підібно як це роблять спортовці Литви, Латвії і Естонії. В іншому випадку українські спортовці дальше залишаться слугами російського спорту.

(ОТ)